

02.07.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**2 Temmuz 2020
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

2 Temmuz 2020 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2719)
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2020/2021'in Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2720)
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2722)

MİLLETLERARASI SÖZLEŞME

- Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşme (COTIF) Hakkında Demiryolu ile Uluslararası Taşımalara İlişkin Hükümetlerarası Örgütün (OTIF) 29-30 Eylül 2015 Tarihlerinde Düzenlenen 12 nci Genel Kurulunda Kabul Edilen ve 7237 Sayılı Kanunla Onaylanması Uygun Bulunan "Kısmi Revizyon"un Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2721)

CUMHURBAŞKANLIĞINA VEKÂLET ETME İŞLEMİ

- Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY'ın Vekâlet Etmesine Dair Tezkere

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARLARI

- Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Ait Kararlar

YÖNETMELİKLER

- Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik
- Yükseköğrenim Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliği
- İstanbul Arel Üniversitesi Yaz Öğretimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

DEVLET DESTEKLİ TARIM SİGORTALARINDA TOPLAM SİGORTA BEDELİ ARTTI

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019 yılına ilişkin devlet destekli tarım sigortaları istatistiklerini açıkladı. Buna göre, devlet destekli tarım sigortalarında toplam sigorta bedeli geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 30,7'lik artışla 55 milyar 166 milyon 348 bin 492 lira olarak hesaplandı. Branş özelinde en yüksek yıllık artış yüzde 74,3 ile küçükbaş hayvan hayat sigortasında görüldü. Devlet destekli tarım sigortalarında toplam poliçe sayısı da yıllık yüzde 18,9 artışla 2 milyon 87 bin 860'a çıktı. Bu dönemde, toplam prim tutarı yüzde 19,3 artarak 2 milyar 447 milyon 64 bin 788 lira, toplam devlet destek prim tutarı da yüzde 19 artışla 1 milyar 275 milyon 313 bin 836 lira olarak gerçekleşti.

Sigorta ettirilen alan (sera dahil) geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 5,7 artış göstererek 26 milyon 149 bin 859 dekara ulaştı. Sigorta ettirilen büyükbaş hayvan ve küçükbaş hayvan sayısı ise sırasıyla yüzde 22,6 ve yüzde 52,6 arttı. Toplam ödenen hasar bedeli branşlara göre incelendiğinde, ilk sırayı 753 milyon 642 bin 871 lirayla bitkisel ürünler aldı. Bunu, 292 milyon 935 bin 767 lirayla büyükbaş hayvan hayat sigortası izledi. Toplam ödenen hasar bedeli nedenlerine göre incelendiğinde ise ilk sırayı 461 milyon 551 bin 883 lira bedelle dolu olayı aldı.

Yerli oto, 2022 sonunda banttandır inecek

Rifat Hisarcıkılığlu: Bursalı TOGG %51 yerlilik oranına sahip olacak

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkılığlu, 2022 sonunda yüzde 51 yerlilik oranına sahip ilk yerli otomobili banttandır indirmeyi, 2 yıl sonra da yerlilik oranını yüzde 75'e çıkarmayı hedeflediklerini bildirdi. Bursa Ticaret ve Sanayi Odası haziran ayı olağan meclis toplantısı, video konferans yöntemiyle gerçekleştirildi. Toplantıya katılan Hisarcıkılığlu, BTO'nun kent ve ülke ekonomisi için önemli çalışmalara imza attığını belirtti.

Bursa'nın otomotiv yan sanayisinde Türkiye'nin en önemli merkezlerinden olduğunu ifade eden Hisarcıkılığlu, Türkiye'nin yerli ve milli otomobilinin imal edileceği fabrikaya kentin ev sahipliği yapacağını hatırlattı.

Hisarcıkılığlu, Gemlik ilçesinde inşa edilecek fabrikanın temelini en kısa zamanda atmayı hedeflediklerini vurgulayarak şunları kaydetti: "Yerli ve milli araçta yan sanayi çok önemli. İlk çıkacak araçta yüzde 51 yerlilik oranına ulaşmayı istiyoruz. Yeni bir teknolojik araç. TOGG için sektör temsilcilerimiz ve üniversitelerimizle birlikte çalışacağız. Hedefimiz, 2022 sonunda yüzde 51 yerlilik oranına sahip ilk aracı banttandır indirmek. 2 sene sonra da bu yerlilik oranını yüzde 75'e çıkarmayı hedefliyoruz. Tabii burada Bursa sanayisi her zaman çok önemli olacak. Bursa, otomotiv yan sanayisinde bizim gururumuz. Bursa iş dünyasının vereceği katkı çok önemli. Artık Bursalı TOGG var. Bursa'nın sektördeki tecrübelerinden istifade etmek istiyoruz."

Hisarcıkılığlu, oda ve borsaların pandemi sürecinde önemli çalışmalar yürüttüğünü belirterek şunları ifade etti: "TOBB olarak, hükümetle iş dünyası arasında köprü görevi üstlendik. Sıkıntılıların en hızlı şekilde çözülmesi için çalıştık. 15 Mart ile başlayan süreçte 365 oda ve borsa büyük bir sınav verdi. Oda ve borsalardan gelen taleplerin yüzde 99'u hayata geçti. Vergi ödemeleri, SGK ödemelerinin ötelenmesi, kısa çalışma ödeneğinin devreye girmesi ve kredilerin devreye girmesi gibi birçok konuyu çözüme kavuşturduk."

Sanayi, dipten rekor hızla döndü

Pandemi etkisiyle geçen nisan ayında 33,4 değerine inerek 11 yılın en düşük seviyesine gerileyen İSO Türkiye İmalat PMI, haziranda sert yükselerek üç aylık daralmanın ardından sanayide yeniden büyümeye geçildiğine işaret etti. Endeksler, 10 ana sektörden gıda ve giyim dışındaki 8 sektörün tamamında 50 eşik değerinin üstünde değer aldı. İmalat sanayiinin üretim, yeni siparişler ve istihdamında büyüme kaydedildi. Girdi maliyetleri ve fabrika çıkış fiyatlarında da güçlü artışlar gözlemlendi. Aşağıdaki grafiği pazartesi sabah okuduğunuz DÜNYA gazetesinde görmüştünüz. Ama bir farkla: Grafiğin sonunda kırmızı ile gösterilen haziran verisi tahmini biraz daha düşüktü.

Bugün İSO tarafından açıklanan haziran ayı PMI verisi 53,9'a yükseldi. Böylece veri;

Eşik değer olan 50'nin üzerine çıktı COVID-19 öncesi düzeyine döndü Son 28 ayın en büyük değerine ulaştı. PMI'nın mayısa göre kaydadeğer bir artış yapması zaten bekleniyordu. Ancak açıklanan veri beklentilerden daha da iyi geldi.

Önceki aylara göre pek çok alanda iyileşme gösteren alt göstergelere rağmen, ihracat siparişlerinin 10 sektörün yedisinde gerileme gösterdi. Ana ihracat pazarlarında sert ekonomik daralmalar yaşanıyor olması bunun muhtemel nedeni olarak kabul edilebilir.

Haziran verisi ile 2. çeyrek tamamlanmış oldu. Nisanda 33,4, mayısta 40,9 olan endeksi çeyreğin son ayında 53,9'a çıkmış oldu. Bu yükseliş sanayi üretiminde COVID-19 nedeniyle yaşadığı sert düşüşün büyük oranda telafi edildiğini ve 2. çeyrekteki düşüşün sınırlı olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla bu sanayi üretim endeksi ve ekonomide beklenen daralmanın da tahminlerden biraz daha iyi gelebileceğini gösteriyor.

Haziran ayın Türkiye ve dünyada normalleşme sürecinin başladığı aydı. Bu nedenle sanayide çarkların yeniden hızlandığını gördük. Ancak önceki aylardan ertelenen talebin de bugünkü hareketi desteklediğini göz önüne almalıyız. Bu nedenle, ilerleyen aylarda 50 değerinin üzerindeki her sonucu artı hanesine yazmak gerekir.

Haziran ayında diğer bazı ülkelerin imalar PMI değerlerini aşağıdaki tabloda görebilirsiniz.

Ülke	Haziran PMI	Düzeyi
Çin	51,2	6 ayın en yükseği
Fransa	52,1	21 ayın en yükseği
Rusya	49,4	13 ayın en yükseği
İspanya	49	4 ayın en yükseği
Avustralya	51,2	11 ayın en yükseği
Almanya	45,2	3 ayın en yükseği

Hazine üç ayda 84 milyar lira borçlanacak

Hazine ve Maliye Bakanlığı, temmuzda 27, ağustosta 28 ve eylülde 29 milyar lira iç borçlanmaya gidecek. Hazine ve Maliye Bakanlığı, temmuz-eylül dönemine ilişkin iç borçlanma stratejisini açıkladı. Buna göre Hazine söz konusu dönemde 74.4 milyar liralık iç borç servisine karşılık 84 milyar liralık iç borçlanma gerçekleştirecek. Bu dönemde dış borçlanma yapılmayacak.

Hazine'den yapılan açıklamada temmuzdaki iç borçlanmanın 24.5 milyar lirasının piyasadan, 1.6 milyar lirasının kamuya satışlardan, 1 milyar lirası kira sertifikasından oluşması öngörüldü. Ağustos ayındaki iç borçlanmanın 22.8 milyar lirasının piyasadan, 1.2 milyar lirasının kira sertifikasından, 4 milyar lirasının kamuya satışlardan elde edilmesi beklendiği yer alan açıklamaya göre, eylüldeki iç borçlanmanın ise 26.3 milyar lirasının piyasadan, 1.1 milyar lirasının kira sertifikasından, 1.6 milyar lirasının da kamuya satışlardan oluşması hedeflendi.

Söz konusu dönemde dış borçlanmaya gidilmeyecek. Bu dönemde 17 tahvil ihalesi düzenlenecek, 2 hazine bonusu ve 3 kira sertifikasının doğrudan satışı gerçekleştirilecek. Temmuzda 23.3 milyar liralık, ağustos 31.3 milyar liralık, eylülde ise 30.9 milyar liralık ödeme yapılacak. Bu ödemelerin 11.1 milyar lirası dış borç servisinden oluşacak.

Öte yandan, borçlanma dışı kaynakların da temmuzda eksi 3.7 milyar lira, ağustosta 3.3 milyar lira ve eylülde ise 1.9 milyar lira olması öngörüldü.

Cumhurbaşkanlığı, bütçenin neden açık verdiğini böyle açıkladı: “Merkez Bankası kurtardı” itirafı geldi

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın yayınladığı 2019 Genel Faaliyet Raporu'nda geçtiğimiz yılın bütçe hedeflerinin neden tutmadığını açıkladı. Yayımlanan rapora göre, bütçe hedeflerinin tutmamasında 'görev zararları', ve hazine yardımları gibi ödemelerin etkili oldu.

Cumhuriyet gazetesinden Mustafa Çakır'ın haberine göre, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın "2019 Genel Faaliyet Raporu", 2019 bütçesinde yapılan harcamaların neden hedefleri tutulmadığını ortaya koydu.

Cari transferler için öngörülen 391.3 milyar lira ödenek eklemelerle 402.2 milyar liraya çıkarıldı. Gerçekleşme 400.3 milyar lira oldu. Raporda, "görev zararları, Hazine yardımları ve hanehalkına yapılan transferler"e dikkat çekildi.

GÖREV ZARARI ÇOK

Görev zararlarına yönelik transferler için 79.6 milyar lira ödenek öngörüldü. Gerçekleşme ise 91.3 milyar lira oldu. Hedefin tutmamasının, işverenlere sağlanan 5 puanlık sigorta prim indirimleri ile asgari ücretteki artış nedeniyle sosyal güvenliği olmayanların sağlık prim ödemelerinin artmasından kaynaklandığı belirtildi.

Hazine yardımları ödeneği 130.5 milyar liraydı. Gerçekleşme 136.2 milyar lira oldu. Artışla ilgili nedenler arasında Karayolları Genel Müdürlüğü'ne yapılan garanti ödemeleri de sayıldı.

Hanehalkına yapılan transferler için 58.9 milyar lira ödenek öngörülmüşken, 62.1 milyar lira harcama yapıldı. Rapordaki şu vurgu dikkat çekti: "Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yap-işlet-devret modeli ile yürütülen projelerde ödeme döneminde yapılan değişiklik ve bazı kesimlerinin planlanan tarihten önce trafiğe açılması. Bunun yanı sıra Avrasya Tüneli için araç geçişlerine bağlı olarak yapılan garanti ve katkı ödemeleri de artışta etkili oldu.

HAZİNE TAAHHÜDÜ

Kuzey Marmara Otoyolu Kurtköy-Akyazı ve Kınalı-Odayeri kesimlerinin dış finansmanı için Hazine, 4.4 milyar dolarlık borç üstlenim taahhüdü sağlandı. Böylece "kamu-özel sektör işbirliği" ile yürütülen projeler için verilen taahhüt, 2019 sonunda 17.2 milyar dolara ulaştı. | ANKARA

MERKEZ BANKASI KURTARDI

Geçen yıl bütçe gelirleri 880.3 milyar lira hedeflenirken, 875.2 milyar lirada kaldı. 756.4 milyar liralık vergi geliri hedefi ise 673.8 milyar TL ile hedefin yüzde 10.9 altında gerçekleşti. Düşmeye gerekçe olarak vergi indirimleri, petrol ve doğalgazdaki eşel mobil sistemi, otomotiv sektöründe yaşanan daralma da gösterildi.

Öte yandan bütçe vergi dışı gelir gerçekleştirmeleri toplamının 106.2 milyar TL öngörülmüş iken, 173.8 milyar TL ile hedefin yüzde 63.6 üzerinde gerçekleştiğine dikkat çekildi. Raporda, "2019 yılının ikinci yarısında Merkez Bankası yedek akçelerinin genel bütçeye aktarılması vergi dışı gelirler açısından en büyük katkıyı yapmıştır" denildi. Geçen yıl Merkez Bankası'nın 40 milyar liranın üzerindeki yedek akçesi bütçeye aktarılmıştı.

ERDOĞAN, EKONOMİDE ÜMİT VEREN GELİŞMELER OLDUĞUNU SÖYLEDİ: 2020'yi herkesi şaşkırtan büyümeyle kapatacağız

Temmuz ayıyla birlikte ekonomide büyük bir sıçrama içine gireceğini bildiren Cumhurbaşkanı Erdoğan "Tüm dünyada kayıp olarak görülen 2020'yi inşallah bir kez daha herkesi şaşkırtan bir büyüme oranıyla kapatacağız" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, AK Parti Genişletilmiş İl Başkanları Toplantısı'nda partililere seslendi. Erdoğan, ülkenin ekonomik gidişatına ilişkin, "Haziran ile ilgili ilk veriler ümit verici. Temmuzla birlikte çok daha büyük bir sıçrama içine gireceğimizden şüphe duymuyoruz" dedi. Normalleşme takvimiyle salgın sürecinde ara verilen tüm ticari faaliyetlerin kademeli olarak başladığını anımsatan Erdoğan, üretim ve istihdamı desteklemek için devletin imkanlarını sonuna kadar kullandıklarını söyledi.

Her ne kadar içeride ve dışarıda birileri kötümserlik havası estirse de Türkiye'ye güvendiklerine ve hedeflere ulaşacaklarına inandıklarına dikkati çeken Erdoğan, "Haziran ayıyla ilgili ilk veriler bu doğrultuda ümit verici gelişmelere işaret ediyor. Temmuz ayıyla birlikte çok daha büyük bir sıçrama içine gireceğimizden şüphe duymuyoruz. Yıl sonuna ulaştığımızda Avrupa başta olmak üzere tüm dünyada kayıp olarak görülen 2020'yi inşallah bir kez daha herkesi şaşkırtan bir büyüme oranıyla kapatacağız" ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanının Erdoğan, salgın döneminde dahi açılıştan açılışa koşmalarının, Türkiye'nin potansiyeli ve gücünün ifadesi olduğuna işaret ederek sözlerini şöyle sürdürdü:

"Şu anda önümüzde yılın tamamına yayılan yoğun bir açılış takvimi var. Bu açılışların bir kısmını bizzat yerine giderek, bir kısmını telekonferansla iştirak ederek gerçekleştireceğiz. Mesela cuma günü Konya Ovası Sulaması'nın, cumartesi günü Kartal Devlet Hastanesi ile Gelir İdaresi Başkanlığı Ataşehir Hizmet Binası'nın, pazar günü yapımı tamamlanan hidroelektrik santrallerinin açılışını yapıyoruz."

Ağustos ayının sonundan itibaren kongrelere devam edeceklerini bildiren Erdoğan, ekim sonunda ilçe kongrelerini, sonrasında dört ayda il kongrelerini bitirerek 7. Olağan Büyük Kongre tarihini açıklayacaklarını bildirdi. Erdoğan, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın yeni doğan çocuğu ile ilgili sosyal medyadan yapılan paylaşımlara ilişkin, "Bir bebek üzerinden ailesine ve onların temsil ettiğini düşündükleri değerlere saldıran bu alçakların peşini bırakmayacağız" dedi.

Putin ve Ruhani ile görüştü

Cumhurbaşkanı Erdoğan daha sonra online olarak yapılan Astana Zirvesi'ne katıldı. Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Putin ve İran Cumhurbaşkanı Ruhani ile Suriye'deki son durumu değerlendirdi. Video konferans yöntemiyle gerçekleşen zirvede konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Türkiye olarak Suriyeli kardeşlerimizin yanında olduk, kucak açtık. Astana garantörleri olarak sergileyeceğimiz işbirliği bu ülkenin geleceğini de belirleyici olacaktır" ifadelerini kullandı.

Sosyal medya düzene sokulmalı

Erdoğan sosyal medyaya ilişkin şunları söyledi: Önceki gece 8. torunum dünyaya geldi. Berat Bey evladının doğumunun sevinci paylaştı bu mesajın altında on binlerce kişi tebriklerini ifade eden yorumlar yazdı sayıca az da olsa insanlıktan dahi nasibini almamış bazı alçaklar hakaretlerle bu güzel iklimi kirletmeye çalıştı.

Bu alçakların peşini bırakmayacağız. Hukuk önünde her birinden işledikleri suçun hesabını soracağız. Niçin YouTube, Twitter, Netflix gibi sosyal medyalara karşı olduğumuzun ne demek olduğunu anlıyor musunuz? Bu ahlaksızlıkları ortadan kaldırabilmek için... Bu arada CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun eşi Selvi Kılıçdaroğlu, Erdoğan'ın kızı Esra Albayrak'ı arayarak üzüntüsünü dile getirdi, bebeği için de tebrik etti.

Erdoğan'ın açıklamaları sonrası tartişmalar başladı: İşte AKP'nin sosyal medya düzenlemesinin detayları

AKP'nin yapmayı planladığı sosyal medya düzenlemesinin ayrıntılarının belli olduğu iddia edildi. Söz konusu plana göre, Twitter ve Facebook gibi sosyal medya platformlarında bulunan hukuka aykırı paylaşımların engellenmesi ya da içeriğin engellenmesi için Türkiye'de temsilci bulundurma zorunluluğu getirilecek.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın dn AKP il başkanları toplantısında sosyal medya platformlarına yönelik düzenleme yapılması gerektiğine yönelik yaptığı açıklama sonrası AKP'nin yapmayı planladığı düzenlemenin ayrıntılarının belli olduğu iddia edildi. İddia edilen plana göre, Twitter ve Facebook gibi sosyal medya platformlarında bulunan hukuka aykırı paylaşımların engellenmesi ya da içeriğin engellenmesi için Türkiye'de temsilci bulundurma zorunluluğu getirilecek.

Alaattin AKTAŞ

02 Temmuz 2020

DÜNYA'da yazmak giderek zorlaşıyor!

Birinci zorluk, DÜNYA okurunun profilindeki çeşitliliğin giderek artması. Eskiden yalnızca iş alemine hitap eden bir görünümü olan DÜNYA, artık sıradan işçinin de, memurun, emeklinin, öğrencinin de başvuru kaynağı.

İkinci zorluk, ekonomik kavram ve araçlardaki çeşitlilik. Bir tarama yapılırsa, acaba swap kelimesini son aylarda kaç yıldakine eşit sayıda kullandık. Ya sidies(!) primini.

Bir konuyu bilmek yetmez. Asıl maharet bunu anlatabilmek, izah edebilmektir.

Durun durun, hemen aklınıza yönetimden kaynaklanabilecek “Şunu yaz, bunu yazma, bu konuyu görmeyiver” gibi telkinleri, baskıları getirmeyin. Bunlar DÜNYA'da zaten olmaz. Olmadı ve olmaz...

Ben bambaşka bir gerçekten söz ediyorum.

Yazı yazmayı zorlaştıran iki temel etken var.

Birincisi, DÜNYA'nın okuyucu profilindeki çeşitlenme.

Bu, gazete için ne kadar lehte bir durumsa, kabul etmek gerekir ki yazı yazarlar için o kadar aleyhte.

Okuyucu çeşitlenmesiyle kastım tabii ki yalnızca sayısal artış değil. Aynı okuyucu profili sayıca 3'ten 5'e çıkar, 10'a çıkar. Ama okuyucu sayısı çeşitlenerek 3'ten 5'e, 10'a çıkıyorsa durum değişir.

DÜNYA olarak yaşadığımız da budur.

DÜNYA bünyesine 2000 yılında katıldım ve iyi hatırlıyorum o yıllarda şimdikine göre çok tekdüze sayılabilecek haberler ve köşe yazıları yeterli oluyordu.

Ayrıca her ne kadar mevcut durumda Türkiye’de finansal okuryazarlığın pek gelişmediği dile getiriliyorsa da şöyle de bir gerçek var. Şimdi 100 kişi finansal okuryazarlık için çaba gösteriyor ve bunların örneğin 60’ı, 70’i bunda başarılı oluyor. Oysa yirmi yıl önce çabalayan kişi sayısı belki 25 düzeyindeydi ve bunların 20’si başarılıydı. Yüzdeye vurursak şimdi daha kötü görünebiliriz ama çabalayan kişi sayısı?

Dolayısıyla ekonomiyle çok daha yakından ilgilenen, olan biteni anlamaya çalışan kişi sayısı 20’lerden 60-70’lere, belki daha da yukarılara fırladı.

★ ★ ★

Yazı yazmayı zorlaştıran ikinci etken ise ekonomik araçlardaki ve kavramlardaki çeşitlenme.

Bırakın yirmi yıl önceyi son bir yılda bile ne kavramlar yer buldu ekonomide.

Örneğin swap tabii ki vardı da, kaçımız biliyorduk ki bunu!

İlk ne zaman duyduk bıyıklı yabancıları!

Sidies primini, yani CDS primini şunun şurasında kaç zamandır kullanır olduk!

Okuyucu profilini çeşitlendirenler kimler?

Tek kelimeyle “herkes” demek yanlış olmaz.

Evet, artık herkes ekonomiyi daha iyi anlamaya, olan biten arasında bağlantı kurmaya çalışıyor.

Bir dönem Japon ev kadınlarının Türkiye’de yatırım yaptıklarını konuşur, aslında ağlamamız gereken halimize gülerdik. Tabii ki Japon ev kadınları tasarruflarını doğrudan bize göndermiyordu, bu paralar fonlar aracılığıyla geliyordu ama kaynak ilgimizi çekiyordu işte.

Çünkü Japonya tasarrufu, bu tasarrufu değerlendirmeyi bizden çok önce öğrenmişti.

Biz tasarruf etmeyi yeni yeni öğreniyoruz. Ama bu bozuk gelir dağılımıyla bir kısmımız tasarruf edebilirken, bir kısmımız tasarrufun “t”sini bile ağzına alamıyor. Onlar tam tersine ha bire borçlanıyor.

Tasarruf eden bunu nasıl daha iyi değerlendirebileceğinin, borçlanan ise düşük

maliyetin ve bu borcu çevirebilmenin peşinde.

Bu durum bizi araştırmaya, öğrenmeye yöneltiyor.

Dönün on yıl, yirmi yıl önceye...

Bankalarda böylesine farklı faiz oranları var mıydı?

Ya da tasarrufları değerlendirmek için şimdiki kadar seçenek?

☆☆☆

İşte bu insanlar artık DÜNYA okuru oldu. Bu müthiş bir çeşitlenmedir. Düz işçi de, sıradan memur da, küçük esnaf da artık ekonomide neler olup bittiğini öğrenebilmek için DÜNYA'nın web sayfasını ziyaret etme ihtiyacı duyuyor. Çünkü biliyor ki ne kadar çok ve yansız bilgiye sahip olursa bu durum o kadar yararına.

Bundan daha büyük bir sorumluluk ve yazı yazma zorluğu olur mu?

Konu yalnızca tasarruf edenler ve borçlananlarla sınırlı değil tabii ki. On beş-yirmi yıl önceyi düşünüyorum da makro ekonomiyle ilgili bir şeyler yazmak yeterliydi. DÜNYA'nın okuyucu profilinde her zaman olduğu gibi KOBİ'ler önemli bir yer tutuyordu. Kuşkusuz diğer yanda da bankacılık kesimi vardı.

Bu kesimlerin gazetemizden olan beklentileri de değişti. Bir kere internetin gelişimi ve sosyal medya sayesinde düz habere ulaşmak artık anlık ve çok kolay hale geldi. Dolayısıyla okuyucu haklı olarak artık yalnızca haberle yetinmez oldu.

Soru çok basit; "Bu ne anlama geliyor ve gelecekte ülkeyi ve dolayısıyla beni nasıl etkiler", buna yanıt aranıyor.

Öğrenciler de işin içine girince...

Son günlerde bir kuşak tartışmasıdır gidiyor ve bir kez daha gördük ki sanılanın aksine gençlerimizin en azından bir kısmı gerçeklerden hiç de kopuk değil. Biz gazeteciler bunun zaten farkındayız; çünkü her gün gelen onlarca e-postanın bir bölümü özellikle üniversiteli gençlerimize ait. Soru soranı olur, yazıyı anlamayanı olur, eleştireni olur; olur da olur. Ve bu e-postalar beni çok memnun eder.

İşte genç arkadaşlarımızdan gelen bu e-postalar ne kadar memnuniyet vericiyse, yazı yazmayı da o ölçüde zorlaştıran bir etkidir. Zorlaştırır, çünkü onlara da hitap

etmek zorundasınız.

Genişleyen okuyucu profili, olabildiğince çok sayıda kişiye hitap edebilecek içerikte ve anlaşılır biçimde yazmayı zorunlu kılar.

Düşünün; bir tarafta iktisat okumuş, yüksek lisans ve doktora yapmış ve uzun yılların deneyimine sahip bir profesyonel de aynı yazıyı okuyor; Anadolu'da kendi yağıyla kavrulmaya çalışan bir KOBİ sahibi de; üniversiteyi yeni bitirmiş ve bir bankada işe başlamış genç bir arkadaşımız da; üniversitede son sınıfa yaklaştıkça iş kaygısına düşen ve okul bitince ne yapması gerektiğini planlamaya çalışan bir genç de; tasarrufunu enflasyondan korumaya çalışan bir emekli de...

İstisnasız herkese hitap eden yazı olmaz; hiçbir yazı tüm okurlar tarafından okunmaz. İşte amacımız bu yelpazeyi olabildiğince genişletebilmek; olabildiğince çok sayıda okura ulaşabilmek...

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Bir babanın sosyal medya isyanı

2 Temmuz 2020

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kızı Esra Albayrak'a yeni doğmuş bebeği üzerinden insanlık dışı saldırı yapıldı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kızı da olsanız, eşiniz Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak da olsa sosyal medyada insanlıktan nasibini almamış olanların hakaretlerine maruz kalabiliyorsunuz. Hem de dünyaya getirdiğiniz bebeğiniz üzerinden.

Daha önce de Başak Demirtaş, İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener ve AK Parti Grup Başkanvekili Özlem Zengin de sosyal medyada çirkin saldırılara maruz kalmıştı. Bu kişilerin ortak özelliği kadın olmaları. Kadın olmak bu ülkede bu kadar zor mu? Galiba zor olan kadın olmak değil, bazıları için insan olmak çok zor.

Esra Albayrak, Cumhurbaşkanı'nın kızı, eşi bakan. O dahi bu tür çirkin saldırılara maruz kalıyorsa, normal vatandaş ne yapsın? Sosyal medya üzerinden görüntüleri teşhir edilmekle tehdit edilen genç kızlar tuzağa düşürülmek istenmedi mi? Bursa'da bir kadının çıplak görüntüleri servis edilmedi mi?

HANI ERDOĞAN DİKTATÖRDÜ?

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Üzerinde konuşmak bile insanın içini acıtıyor. Bu alçakların peşini bırakmayacağız" dedi. Bu bir Cumhurbaşkanı'ndan öte bir babanın isyanıydı. "Bizim ailemizin başına gelenler 83 milyon Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının başına gelebilir" diye konuştu. Cumhurbaşkanı haklı. İnsanlar sosyal medyanın saldırıları karşısında çoğu zaman kendini çıplak hissediyor.

Hani Erdoğan diktatördü? Diktatörün ülkesinde kızına, damadına, yeni doğmuş torununa bu saldırıyı yapabilirler miydi?

SOSYAL MEDYA PLATFORMLARI SÖZ VERMİŞTİ

Elbette ki Erdoğan sadece mağdur bir aile reisi değil, aynı zamanda 83 milyonun hukukundan sorumlu Cumhurbaşkanı. O nedenle aynı zamanda çare merciinde bulunuyor. Erdoğan da sosyal medyanın düzene sokulması için kanun teklifinin hazırlanıp Meclis'e getirilmesini istedi.

Bursa'da bir kadının çıplak fotoğraflarının yayınlanması üzerine sosyal medyaya düzenleme yapılması konusu daha önce de gündeme gelmişti.

O zaman yapılan çalışmada sosyal medya platformları Twitter, Facebook, YouTube ve Instagram'ın Türkiye'de büro açmaları gündeme gelmişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan bu konuda yasal düzenleme yapılmasını istemiş ancak sosyal medya platformları söz vermişti. Erdoğan, "Bunlar söz verir, yapmaz. Bunlara inanmayın. Yasal düzenleme yapalım" demişti. Sonunda Erdoğan haklı çıktı. Söz verdikleri halde ofislerini getirmediler.

SOSYAL MEDYA DÜZENLEMESİNİN PARAMETRELERİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan dün gündeme getirdi ama zaten daha önce de bir çalışma yapılmıştı. Şimdi o güncellenecek.

Buna göre:

- 1- Sosyal medya platformlarına Türkiye'de ofis açma zorunluluğu getirilecek.
- 2- Böylece Türkiye'deki kazançlarından vergi vermeleri sağlanacak.
- 3- Sosyal medya hesapları gerçek kimlikler üzerinde açılacak. Böylece sahte hesapların önüne geçilecek.
- 4- Suç konusu olan paylaşımlar yapanlar hakkındaki bilgilerin, yargının talep etmesi durumunda sosyal medya platformları tarafından hızla verilmesi sağlanacak.
- 5- Nefret söylemine izin verilmeyecek.

15 TEMMUZ'DAN ÖNCE YASALAŞACAK

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Meclis tatile girmeden önce yasal düzenlemenin yapılmasını istedi. Pandemi nedeniyle Meclis'in 15 Temmuz özel oturumundan sonra tatile girmesi düşünülüyor. Sosyal medyayla ilgili düzenlemenin hızla Meclis'e getirilip 15 Temmuz'dan önce yasalaşması bekleniyor.

#SOSYALMEDYAMADOKUNMA' KAMPANYASI

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasını tamamlamasının ardından sosyal medyada karşı kampanya başladı. Muhalefetin de destek verdiği kampanyada, "#SosyalMedyamaDOKUNMA" deniyor. Türkiye'nin sorunu buradan kaynaklanıyor. Bir yandan da insanların namusuna, şerefine dil uzatan bir grup var. Ama bunlar sosyal medyanın tamamı değil hatta çok azı. Yerine göre FETÖ'cüler ya da PKK'lılar. Kimi zaman da insanlığını kaybetmiş tipler. İnsanlar namuslarını, şereflerini pazardan bulmadılar. Sosyal medyada organize bir kötülük var. Değnekler bağlanmış, köpekler salınmış. Buna bir tedbir alınması gerekiyor. Bu yapılırken, sosyal medyayı doğru kullananların cezalandırılmaması gerekiyor. Ancak sosyal medya platformları kapatılacak gibi bir hava oluşturuluyor. ABD'de, Almanya'da, Fransa'da, Belçika'da, İngiltere'de bu düzenlemeler yapılmış. Ama bu

lkeler aynı zamanda sosyal medyanın en güçlü olduğu lkeler. Peki ABD ve Avrupa yaparken sosyal medya kapatılmıyor da Türkiye yapınca mı kapatılıyor? O zaman bırakalım insanların yeni doğmuş bebeğine kfretsinler.

ALKIŞLAR SELVİ KILIÇDAROğLU'NA

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun eşi Selvi Kılıçdaroğlu, sosyal medya saldırısına maruz kalan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kızı Esra Albayrak'ı aradı. Sosyal medyadaki paylaşımlardan duyduğu üzüntüyü bildirdi. Doğan çocuğundan dolayı anneyi tebrik etti. Selvi Hanım, sosyal medyada iğrenç bir saldırıya maruz kalan Başak Demirtaş'ı da arayıp üzüntülerini bildirmişti. Hiçbir diplomasi bu kadar etkili olamaz. Çünkü Selvi Kılıçdaroğlu'nun bunu siyasi bir kazanç uğruna yaptığını sanmıyorum. Bir kadın olarak, bir anne olarak o acıyı içinde hissetmenin verdiği bir samimiyet var.

AYASOFYA'NIN ZİNCİRLERİ KIRILIYOR

AYASOFYA'nın ibadethane olarak açılması için tarihi bir gün. Danıştay 10. Dairesi, Ayasofya'yla ilgili başvuruyu karara bağlayacak. Ayasofya İstanbul'un fethinden sonra cami olmuş, Fatih Sultan Mehmet'in vasiyetine rağmen 24 Kasım 1934 tarihinde müzeye çevrilmişti. O günden bu yana Ayasofya'nın aslına uygun olarak camiye dönüştürülmesi talepleri hiç bitmedi. Bu millet o kararı hiçbir zaman benimsemedi. Danıştay, Kariye Camisi konusunda verdiği kararla tarihi bir yanlış ortadan kaldırmıştı. şimdi sıra Ayasofya'da. Danıştay 10. Dairesi bugün vereceği kararla sadece Ayasofya'nın yasağını kaldırmayacak, aynı zamanda Türkiye'ye vurulan zincirleri kıracak.

Avrupa'dan kazanıp Rusya ve Çin'e veriyoruz

Esfender KORKMAZ

02 Temmuz 2020

Son 20 senedir cari açığımız sürekli arttı. Cari açıkta asıl sorun olan dış ticaret açığıdır. Dış ticaret açığının bir kısmını turizm gelirleri gibi döviz gelirleri ile karşılıyoruz. Geriye cari açık kalıyor.

Cari açığı iç tasarruf açığına bağlayanlar var. Ne var ki güven sorunu nedeni ile Türkiye de son elli yıldır tasarrufların bir kısmı dışarıya gidiyor. Dahası siyasi iktidarların işi tasarruf ve kaynak yaratmaktır. Söz gelimi Güney Kore bunu başardı. İç açık bahanesi kötü yönetimlerin uydurmasıdır.

Öte yandan dış ticaret açığı için dolaylı yoldan ekonomik gerekçeler bulmak yerine uygulamada ne oluyor? Bakarsak, 2003 yılından 2019 sonuna kadar boşu boşuna 574,5 milyar dolar cari açık ve 822,8 milyar dolar dış ticaret açığı vermiş olduğumuzu anlayacağız.

2019 yılını örnek alalım... 2019 yılında toplam dış ticaret açığımız 31,2 milyar dolar olmuş. Avrupa ile olan dış ticaretimizden 13,8 milyar dolar fazla vermişiz. Rusya'ya karşı 18,7 ve Çin'e karşı 15,9 milyar dolar dış ticaret açığı vermişiz. 2019 da, bu iki ülkeye karşı vermiş olduğumuz dış ticaret açığımız 34,6 milyar dolardır ve toplam dış ticaret açığımızdan daha fazladır.

2019 DIŞ TİCARET AÇIĞI

MİLYAR DOLAR

TOPLAM AÇIK	: -31.2
AVRUPA BİRLİĞİ FAZLA	: 13.8
RUSYA AÇIK	: - 18.7
ÇİN AÇIK	: - 15,9
ÇİN VE RUSYA AÇIK	: - 34,6

Bu sene pandemi nedeni ile Avrupa'da talep daraldı. Dünyada ticaret hacmi daraldı. Her ne hal ise bizim Rusya ve Çin'den ithalat talebimiz aynı oranda daralmadı. Ocak-Mayıs beş ayda dış ticaret açığımızın üçte ikisini yine bu iki ülkeye verdik. Rusya ile tartışmalı bir doğalgaz bağlantısı var. Fiyatın yüksek olduğunu açıklayan uzmanlar var. Düzeltilmesi gerekir. Çin'e karşı verdiğimiz dış ticaret açığının hiçbir gerekçesi yoktur. Zira sık söylediğim gibi bu ülkeden teknoloji almıyoruz. İncik -boncuk alıyoruz. Üstelik kalitesiz ve dayanıksız.

OCAK- MAYIS DIŞ TİCARET (MİLYAR DOLAR)

	İHRACAT	İTHALAT	AÇIK
TOPLAM	61,6	82,6	-21,0
AVRUPA BİRLİĞİ	25,3	25,9	-0,6
ÇİN	1,0	8,4	-7,4
RUSYA	1,5	7,5	-6,0

Dünyanın en kapitalist ülkesi ABD'dir. ABD bile yıllardır dış ticarete Çin'e karşı mücadele veriyor. Biz de yıllardır "**Türkiye'nin dış ticaret sorunu yok, Rusya ve Çin sorunu var**" diyoruz.

ABD ekonomide ulusal çıkarlarını koruyor. Bizde her alanda slogan önde olduğu için "**ulusal çıkarlarımız**" denilince birçoğumuz tepki veriyoruz.

Rusya ve Çin ile olan dış ticaretimizde, neden ABD gibi yeni ve daha avantajlı anlaşmalar yaparak kota ve vergi getirerek bu iki ülkeye karşı çıkarlarımızı koruyamıyoruz?

Hükümet 800'den fazla ürüne; otomotiv sanayide kullanılan yedek parçalar, televizyonlar, plastik ve kauçuk ürünler, bazı kimyasal maddeler, kağıt, tekstil sanayinde kullanılan iplikler ile bazı sayaç ve kalibrasyon makineleri ithalatına ek vergi getirdi. Ancak anlaşılıyor ki, ek vergi bütçe gelirlerini artırmak için düşünülmüş. Bu karar Çin'den ithal ettiğimiz plastik ve kauçuk ürünleri de etkiler fakat Çin sorununu çözmeye yeterli olmaz.

02 Temmuz 2020, Perşembe **BAŞYAZI MEHMET BARLAS**

Baroları parçalamak daha büyük sorunlara sebep olabilir

Yabancılaşmak denilen olgu özellikle meslek kuruluşlarını varlık sebeplerinden kopartıp ideolojik dalgalı denizlere yönlendiriyor. Her çeşit meslek odasının kendisini siyasi muhalefet zannetmesi sürecinin son halkasında barolar var.

Çoklu baro

AK Parti iktidarı da ne yapacağını tam bilememenin rüzgarında şimdi "**Çoklu Baro**" modelini TBMM'ye getiriyor. Buna göre her 2000 avukat bir baro kurabilecek. Ankara, İstanbul, İzmir gibi çok avukatlı baroları parçalamayı amaçlayan bir girişim bu...

Çözüm farklı

Oysa işin derinliğine indiğinizde mesela İstanbul Barosu'nun seçilmiş başkanı, İstanbul'daki 40 bin avukatı temsil etmiyor ki... Sonuçta bu başkan adil olmayan çoğunluk sistemi ile 8000 oy alarak seçilmiş. Yani baroyu parçalamak yerine mesela baro seçimine nispi temsil getirilse, farklı bir tablo çıkabilir.

Olumsuz sonuçlar

Tabii bir de baroyu parçalamanın doğuracağı sonuçlar var. Örneğin FETÖ'cü baro, PKK'lı baro, Amerikan güdümlü baro, CHP'li baro, AK Partili baro gibi olgular çıkabilir ortaya ve bu durum hem avukatlık mesleğini hem de yargıçları zorlar.

Tartışılmalı

Kısacası mesleğin gereklerini yapmak yerine kendilerini ideolojik konumlandırarak hem toplumlarına hem de varlık sebeplerine yabancılaştıran kuruluşlara bir örnek olan baro yüzünden sistem daha karmaşık ve daha da

02.07.2020

çok problemlı bir duruma itilebilir.

TBMM'ye sunulan ve baroları yeniden yapılandırmayı amaçlayan metin bu açıdan geniş biçimde tartışılmalıdır.